

Nattvarden allt större

■ Det är välkänt att portionsstorlekarna i snabbmatsindustrin ökat dramatiskt under senare tid, vilket bland annat avspeglas i det faktum att den amerikanska restaurangtallriken ökat med cirka 60 procent i diameter. Det ger större ytor att lägga mer mat på.

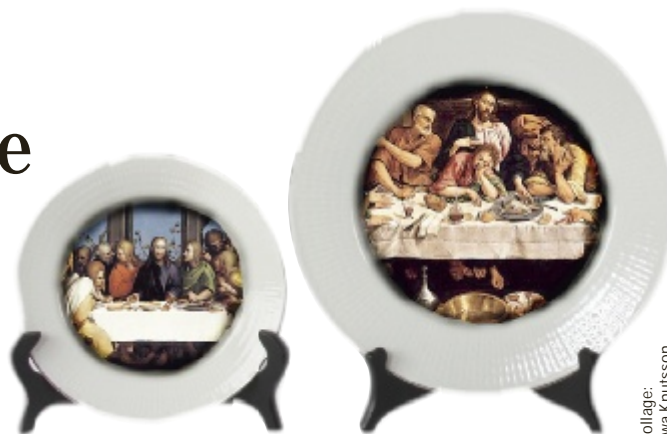
Forskarparet, och bröderna, Brian och Craig Wansink har analyserat motsvarande trend i historiens mest avbildade måltid Nattvarden.

I 52 målningar från det senaste millenniet har man bedömt tallrikar och portionsstorlekar och relaterat dem till vad som uppfattats som

en konstant, nämligen medelstorleken av lärjungarnas huvuden.

Ett så kallat CAD-CAM-program gör det möjligt att analysera utsträckningen i rummet av föremål på tavlan. Bibeln nämner som bekant att menyn endast upptog bröd och vin. På tallrikarna finns dock diverse annan mat såsom lamm och fisk, och udda nog serveras fläskkött på 7 procent av nattvardsbord. Vinet avbildas sällan.

I konst från de senaste tusen åren har tallrikarna blivit 65 procent större, huvudrätten har ökat i omfång med 69 procent och brödet med 23.

Collage: Ewa Knutsson

I konst från de senaste tusen åren har tallrikarna på avbildningar av nattvarden blivit 65 procent större.

Det finns ett högsignifikant icke-linjärt samband mellan tid och portionsstorlek. Författarna drar den gamla välkända slutsatsen att inget är nytt under solen.

överviktsenheten, Karolinska institutet, Huddinge
stephan.rossner@ki.se

REFERENS

1. Wansink B, Wansink CS. The largest Last Supper: depictions of food portions and plate size increased over the millenium. Int J Obes. Epub 23 mars 2010.

Stephan Rössner
professor, överläkare,

Dokumentation förr och nu

■ Det pågår en diskussion om att vi läkare drunknar i administration. Tid som önskas för patientsamtal och undersökning läggs på dator- och pappersarbete. Kraven tycks växa när det gäller dokumentation, signering, hantering av intyg, remisser, inknappande av statistik, labbsvar etc. Frågan är om våra data-system hjälper oss eller gör det värre.

Själva kan vi minnas när journalen var ett A5-polikliniskkort, eller några rader på ett A4-papper, ibland maskinskrivet. Ett exempel på hur man gjorde förr är bilderna på en journalkopia från Falkenberg 1943.

Det handlade om en patient med fraktur på tibia och femur samt mjukledsskador i

Gamla tiders journalföring räckte åtminstone i detta fall. Patienten bakom journalkopiorna från Falkenberg 1943 kom nyligen tillbaka och ville ha hjälp att tolka sin gamla journal.

ansiktet efter en trafikskada. Vårdtiden på två månader resulterade i en knapp A4-sida och en tempkurva.

Man kan undra vad som är optimal journalföring.

Tydligen gick det bra, eftersom patienten kom tillbaka och ville ha hjälp att tolka sin gamla journal.

Lena Johansson
distriktsläkare

Ingmar Fagerlund
distriktsläkare;
båda vid Skene vårdcentral

